

TÜRKAS
2026

Hukuk Komisyonu
İşleyiş

İçindekiler

Madde 1: Gündem Maddesi	2
Madde 2: Kapsam ve Uygulama	2
Madde 3: Mahkeme Akışı.....	3
Madde 4: Çoğunluk.....	3
Madde 5: Dil ve İletişim	4
Madde 6: Davranış ve Görgü Kuralları	4
Madde 7: Elektronik Cihazların Kullanımı	4
Madde 8: Mahkemenin Yapısı ve Görevleri	4
Madde 8.1: Mahkeme Yapısı	4
Madde 8.2: Görev ve Sorumluluklar	5
Madde 9: Simülasyon Öncesi Hazırlık	6
Madde 9.1: Kanıt Listesi	6
Madde 9.2: Ön İnceleme Raporu.....	7
Madde 10: İlk Aşamanın Başlatılması	8
Madde 11: Yoklama	8
Madde 12: Yemin Töreni	8
Madde 13: Açılış Konuşmaları	8
Madde 14: Sunumlar	8
Madde 15: Karşı Tarafın ve Yargıçların Sorularının Cevaplandırılması	9
Madde 16: Müzakere.....	9
Madde 17: Tanıkların Alınması.....	10
Madde 18: Soru-Cevap	10
Madde 19: Kapanış Konuşması	10
Madde 20: Karar Faslı.....	10

Madde 1: Gündem Maddesi

Birleşik Dava: Türkiye'nin Sınır Ötesi Askeri Faaliyetlerinin Irak Perspektifinden Değerlendirilişi

Madde 2: Kapsam ve Uygulama

Bu doküman, mevcut ve geçmişte yaşanan Türkiye ile Irak ülkeleri arasındaki bir problemi çözüme kavuşturmak ve daha yakından incelemek üzere oluşturulmuş bir mahkeme simülasyonudur. Kapsam ve uygulama hususunda mahkeme tüm dünya ülkeleri için bu davada mutlak otoriteyi oluşturan herkesin mutabık olduğu bir komisyon tarafından oluşturulmuştur. Mahkeme yöneticileri herhangi bir ideolojiyi veyahut milleti temsil etmemektedir. Yargıçlar ise komisyona üye ülkeler arasından kura yöntemiyle seçilmiştir. Mahkemenin vardığı sonuç kesindir. Uygulama konusunda tüm ülkeler mahkemenin talimatlarına uymak zorundadır.

Davaya dahil olan tüm şahıslar usul kurallarına uymalıdır. Yapılacak olan simülasyon 2 aşamadan oluşacaktır. İlk aşamada taraflar ilk sunumlarını yapacak, yargıçlar tarafından onlara yöneltilecek olan soruları cevaplayacak ve tanıklarını sunacaklar. Bu aşamada yargıçlar ilk değerlendirmelerini yapacak ama kesin hükme varmayacaklardır. İkinci aşamada ise taraflar son sunumlarını yapacaklardır.

Bu sunumlar ve mevcut kanıtlar perspektifinden mahkeme heyeti kesin bir hükme varacaktır. İlk aşama 22-23 Haziran tarihleri arasından gerçekleştirilecektir. İkinci aşama ise 24 Haziran tarihinde gerçekleştirilecektir. Simülasyonun yapısı göz önüne alındığında mahkeme heyetinden bazı kimselerin simülasyon başlamadan önce yönetim kuruluna sunmaları gereken bazı dokümanlar vardır. Davacı Irak tarafından davalı Türkiye tarafından simülasyon başlamadan en geç 2 gün önce kanıt listelerini yönetim kuruluna ulaştırmalıdır. Kanıt listesinin yazım formatı bu belgede bulunmaktadır. Ayrıca yargıçlarda ön inceleme raporlarını yönetim kuruluna simülasyondan en geç 2 gün önce sunmalıdır. Ön inceleme raporunun yazım formatı da bu belgede bulunmaktadır. Bu belgedeki tüm kurallar etkili takım çalışmasını, özlü ve ikna edici argümanları ve kapsamlı ancak verimli hukuki araştırmayı teşvik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Belge tüm hakeme heyetine davranışları ve görevleri konusunda net bir rehberlik sağlayarak, her katılımcının simülasyon bağlamında kendi özel yükümlülüklerini, sınırlamalarını ve fırsatlarını anlamasını sağlarlar.

Madde 3: Mahkeme Akışı

1. Simülasyon Öncesi Hazırlık (Kanit Listesi ve Ön İnceleme Raporu)
2. Simülasyonun Başlaması
3. Prosedür ve İşleyiş Anlatısı
4. Mahkemenin İlk Aşamasının Resmi Olarak Başlatılması
5. Yemin Töreni
6. Davacı Tarafın Açılış Konuşması
7. Davalı Tarafın Açılış Konuşması
8. Davacı Tarafın Sunumu
9. Karşı Tarafın ve Yargıçların Sorularının Cevaplandırılması
10. Davalı Tarafın Sunumu
11. Karşı Tarafın ve Yargıçların Sorularının Cevaplandırılması
12. Müzakere
13. Davacı Tarafın Tanıklarının Alınması
14. Tanıkların Soru-Cevap Aşaması
15. Davalı Tarafın Tanıklarının Alınması
16. Soru-Cevap Aşaması
17. Müzakere ve İlk Aşamasının Tamamlanması
18. İkinci Aşamanın Resmi Olarak Başlatılması
19. Davacı Tarafın Son Sunumu ve Çürütmeleri
20. Karşı Tarafın ve Yargıçların Sorularının Cevaplandırılması
21. Davalı Tarafın Son Sunumu ve Çürütmeleri
22. Karşı Tarafın ve Yargıçların Sorularının Cevaplandırılması
23. Davacı Tarafın Kapanış Konuşması
24. Davalı Tarafın Kapanış Konuşması
25. Son Müzakere ve Karar Faslı

Madde 4: Çoğunluk

Mahkemenin resmi olarak aşamalarına başlayabilmesi için mahkemenin tüm üyelerinin en az $\frac{2}{3}$ kadarının mahkeme salonunda bulunması gerekir. Bu kararda temel amaç oylamalarda çoğunluğun sağlanabilmesidir.

Madde 5: Dil ve İletişim

- Bu mahkeme simülasyonunun resmi dili Türkçedir.
- Mahkeme simülasyonunda karşılaşılabilecek her türlü sorun veya isteğin mesaj kağıtları veya bilgi noktası aracılığıyla yapılması gereklidir. Tüm süreç resmi ve profesyonel Türkçe ile yapılmalıdır. İletişim nazik, saygılı ve profesyonel mahkeme salonunun görgü kurallarına uygun olmalıdır

Madde 6: Davranış ve Görgü Kuralları

- **Mahkeme Salonu Adabı**
Tüm katılımcılar sıkı bir adaba uymak zorundadır. Kesintiler, yan tartışmalar veya saygısız davranışlar hoş görülmecektir. Kıyafet kuralı resmidir ve tüm konuşmalar Yargıçlar Heyeti'ne yapılmalıdır.
- **Mesleki Davranış ve Etik**
Avukatlar ve hakimler, adalet, saygı ve tarafsızlık ilkelerine uymakla yükümlüdür. İntihal, yanlış beyan veya tartışmada etik olmayan davranışlar, diskalifiye edilmeye neden olabilir.
- **Kötü Davranışlara İlişkin Yaptırımlar ve Cezalar**
Prosedür veya davranış kurallarının ihlali, Baş Yargıç öncülüğünde istişare edilir. Yaptırımlar arasında uyarı veya duruşmadan çıkarılma yer alabilir.

Madde 7: Elektronik Cihazların Kullanımı

Elektronik cihaz kullanımı mahkeme süreci boyunca genel anlamıyla tamamen yasak değildir fakat çeşitli sınıflandırmalara tabiidir. Herhangi bir yapay zeka aracının ve mahkeme işleyişinden bağımsız uygulamalarının kullanılması kesinlikle yasaktır ve telafisi bulunmamaktadır. Ayrıca elektronik cihazların olabildiğine az biçimde kullanılması tavsiye edilmektedir.

Madde 8: Mahkemenin Yapısı ve Görevleri

Madde 8.1: Mahkeme Yapısı

Mahkeme, 1 Başyargıç, 1 Başyargıç Yardımcısı, bir Katip ve 15 ek Yargıçtan oluşur ve çeşitli bakış açılarından argümanların kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini sağlar. Avukatlar

hususunda ise Irak'ı temsilen üç avukat ve Türkiye Cumhuriyetini temsilen üç avukat vardır. Her savunma tarafı, tanıklıkları gerçeklere dayalı içgörüler sağlamada önemli rol oynayacak iki tanık sunacaktır.

Madde 8.2: Görev ve Sorumluluklar:

- **Başyargıç:** Tüm yargılama sürecini yönetir, kurallara uyulmasını sağlar, oturumları yönetir ve usul yorumlarında nihai yetkiye sahiptir. Başyargıç, yargılama sürecini denetler, kurallara sıkı sıkıya uyulmasını sağlar, mahkeme salonundaki etkileşimleri yönlendirir, itirazları karara bağlar ve usuldeki belirsizliklere ilişkin nihai yorumları yapar. Başyargıç ayrıca müzakere sürecini koordine eder, düzeni sağlar, gerekli yaptırımları uygular ve nihai kararları açık ve resmi bir şekilde açıklar.
- **Başyargıç Yardımcısı:** Başyargıça yardımcı olur, yokluğunda onun yerine geçer ve duruşmaların verimli bir şekilde yönetilmesini sağlar. Başyargıç Yardımcıları, usul yönetimi ve kural yorumlanmasında Başyargıç destekler ve yardımcı olurlar. Başyargıç yokluğunda, Başyargıç yardımcıları tam yetkiye sahip olur, tüm mahkeme salonu faaliyetlerini denetler, anlaşmazlıkları karara bağlar ve yargılama sürecinin başından sonuna kadar düzenli ve adil seyretmesini sağlarlar.
- **Yargıçlar:** Yargıçlar, hukuki argümanları tarafsız bir şekilde değerlendirmek, delilleri titizlikle incelemek, gerekli hallerde tanıkları sorgulamak ve usulün adil olmasını sağlamakla yükümlüdür. Yargıçlar, duruşma süresince tarafsızlıklarını korumak, müzakereler sırasında gizliliği sağlamak ve nihai olarak hukuki gerekçeler ve sunulan delillere dayanarak nihai kararı belirlemek için oy kullanmak zorundadır.
- **Katip:** Süreç boyunca belgeleri, delilleri, ve mahkeme programını kayıt altına alır.
- **Avukatlar:** Avukatlar, kapsamlı hukuki araştırma yapmak, yapılandırılmış ve ikna edici savunma metinleri hazırlamak ve usul kurallarına sıkı sıkıya bağlı kalarak etkili sözlü ve yazılı savunma yapmakla sorumludur. Kendi taraflarının argümanlarını ikna edici bir şekilde ifade etmeli, tanıklara stratejik sorular sormalı, yargıçların sorularına ustaca cevap vermeli, mahkeme salonundaki adaba saygı göstermeli ve yargılama süreci boyunca etik sorumluluk standartlarını tutarlı bir şekilde korumalıdır.

- **Tanıklar:** Taraf olan avukatlar, doğrudan sorgulamaya ve karşı taraf avukatlarının çapraz sorgulamasına yanıt olarak doğru, kesin ve ilgili tanıklıklar sunmakla yükümlüdür. Tanıklar, usul kurallarına sıkı sıkıya uymak, kişisel bilgileri dahilinde gerçekleri açıkça belirtmek, taraf olduğu temsilci avukatların mahkemedeki menfaatini gözetmek, hakimlerin açıklayıcı sorularını kapsamlı ve doğru bir şekilde yanıtlamak zorundadır.

Madde 9: Simülasyon Öncesi Hazırlık

Madde 9.1: Kanıt Listesi

Kanıt listesi, TÜRKAS'26 Mahkeme simülasyonunda her iki tarafın hukuki gerekçelerini, olgusal iddialarını ve önerilen sonuçları özetleyen başlıca yazılı sunumlar olarak hizmet eder. Bu belgeler, avukatlar tarafından hazırlanan resmi savunma dilekçeleridir ve yargıçların duruşma başlamadan önce sunulan argümanların geçerliliğini değerlendirmeleri için temel araçlar olarak işlev görür. Bu listenin biçimi, akademik standartlara uygun olmalı ve ekler hariç 5 ila 15 sayfa içerik içermelidir.

Ayrıca yazı tipi olarak Times New Roman kullanılmalı, punto 12 olmalı ve satır aralığı 1,5 olarak ayarlanmalıdır. Kullanılan dil kesin, profesyonel ve uluslararası hukuk çerçevesine dayalı olmalıdır. Avukatların, gerçek uluslararası mahkemelerde kullanılan mantığı simüle eden ve kaynakları net argümanlar sunmaları beklenir. Her bir kanıt listesi, davanın adını, avukatın rolünü (Davacı veya Davalı), avukatın tam adını ve sunum tarihini belirten bir kapak sayfası ile başlamalıdır. Belge, açık ve doğru bir içindekiler tablosu içermelidir.

Kanıt listesinin özünde, taraflar arasındaki temel anlaşmazlıkları özetleyen, soru şeklinde formüle edilmiş hukuki sorunların bir listesi yer alır. Bu sorular spesifik olmalı ve uluslararası hukuk ilkeleriyle cevaplanabilir nitelikte olmalıdır. Bir sonraki bölüm, tarafsız ve ikna edici bir önyargı olmaksızın sunulan, uyuşmazlıkla ilgili olayların arka planını ve kronolojisini ayrıntılı olarak anlatan olay özetidir. Bu olgusal temel, hem yargıçların hem de karşı tarafın hukuki sorunların ortaya çıktığı bağlamı açıkça anlamasını sağlar. Gerçeklerin özetinin ardından, esaslı hukuki argümanlar mantıklı bir yapı içinde sunulmalıdır. Her hukuki konu için, avukatlar geçerli hukuki normu (Antlaşmalardan, Sözleşmelerden, Teamül Hukukundan veya İçtihadından) belirlemeli, hukuku davanın gerçeklerine uygulamalı ve mantıklı sonuçlar çıkarmalıdır. Bu argümanlar olası karşı argümanları öngörmeli ve ele almalı ve orantılılık,

gereklilik ve hukuki nedensellik kavramlarını anladığını göstermelidir. Sadece bir ihlal olduğunu belirtmek yerine, liste, uluslararası hukukun nasıl ve neden ihlal edildiğini veya uygulandığını ortaya koymalıdır.

Liste, “Hukuki Yardım Talebi” ile sona ermelidir bu, avukatın mahkemenin vermesi istediği sonuçların kısa bir ifadesidir. Bu, yasal sorumluluk beyanı, yasadışı davranışın durdurulması talebi, tazminat, telafi veya kamuoyuna açıklama veya özür gibi sembolik çözümler içerebilir. Talep edilen telafi, anıta daha önce ortaya konulan yasal argümanlarla doğrudan bağlantılı olmalıdır. Anıtı hazırlarken, savunucuların bir yargıcın nihai kararı yazarken nasıl bir yaklaşım sergileyeceğini inceliklerle simüle etmeleri de teşvik edilir.

Bu prosedür, yapılandırılmış hukuki mantık kullanmayı, emsal davalara atıfta bulunmayı ve mahkemenin adil ve uygulanabilir bir karara ulaşmak için yorumlama yöntemlerini nasıl uygulanabileceğini önermeyi içerir. Avukatlar, hukuki sonuçlarının yalnızca görüşler değil, uluslararası normların tutarlı yorumuna dayanan mantıklı sonuçlar olduğunu göstermelidir. Netlik, tutarlılık ve alıntı yapma çok önemlidir. Avukatlar, APA veya Chicago stilini kullanarak tüm hukuki Açıklık, tutarlılık ve alıntı yapmak çok önemlidir. Avukatlar, APA veya Chicago stilini kullanarak tüm hukuki kaynaklara tutarlı bir şekilde atıfta bulunmalıdır. Uygun olduğu durumlarda, olgusal iddialar, anma töreninin sonunda ekler veya deliller olarak dahil edilen güvenilir belgelerle desteklemelidir.

Ancak, bu ekler yeni argümanlar sunmak için kullanılmamalı, yalnızca daha önce yapılan iddiaları doğrulamak için kullanılmalıdır. Sonuç olarak, anma törenleri sadece yazılı belgelerden ibaret değildir; mahkeme salonundaki mantığın provaları, hukuki ustalık gösterileri ve uluslararası yargılamanın simülasyonunda adil yargılama sürecine saygı göstermenin bir aracıdır.

Madde 9.2: Ön İnceleme Raporu

Ön inceleme raporu yargıçların duruşuma öncesinde mevcut duruşma hakkındaki düşüncelerini ifade ettiği resmi bir evrak olma özelliği taşımaktadır. Bu belge beraberinde yargıçlar mevcut konu hakkında yeterli bilgiye sahip olacaklardır.

Bu belge en az 1 sayfadan oluşmalıdır. Yazı tipi olarak Times New Roman kullanılmalı, punto 12 olmalı ve satır aralığı 1,5 olarak ayarlanmalıdır. Bahsedilen hususlar hariç bu belgede herhangi bir format zorunluluğu bulunmamaktadır.

Madde 10: İlk Aşamanın Başlatılması

Mahkeme yönetim heyetinden biri elindeki tokmağı tokmak altlığına vurarak duruşmanın resmi olarak başlatıldığını tüm mahkeme heyetine ibraz eder akabinde yoklama alınmaya geçiş yapılır.

Madde 11: Yoklama

Avukatların ve yargıçların duruşmalara katılımının resmi olarak tespit edilmesi ve resmi kayıtlara geçirilebilmesi için yoklama alınır. Yoklama prosedüründe mahkeme yöneticileri önce davacı sonrasında davalı tarafın avukatlarının isimlerini söyler. Avukatlar duruşma esnasındaki varlıklarını resmi olarak belirtmek için isimlerinin okunmasının ardından “Burada” derler aynı prosedür yargıçlar içinde tekrarlanır. İsimlerin okunması alfabetik sıra ile yapılır.

Madde 12: Yemin Töreni

İlk aşama resmi olarak başlatıldıktan ve yoklama alındıktan sonra duruşmanın uluslararası hukuka uygun ve objektif bir süreçle ilerlenebilmesi ve hukukun üstünlüğü ilkesinin resmi olarak kabul edilmesi amacıyla mahkeme heyetinden her bir kimse yemin ederler. Yeminin içeriği aşağıdaki gibidir ve sadece bir kere edilmesi yeterlidir:

“Yüce mahkeme divanının bana verdiği görevleri sadakatle, uluslararası hukuka bağlı kalarak, ihtiyatla ve vicdanlı bir şekilde yerine getireceğime yemin ederim.”

Madde 13: Açılış Konuşmaları

Açılış konuşmaları 2 tarafında kanıt sunumları öncesinde kendilerini mahkeme heyetine açıkladıkları konuşa şeklidir. Bu konuşma tarafların kendi içlerinden seçtikleri 1 avukat aracılığıyla yapılır. Konuşma önce davacı taraftan sonra davalı taraftan alınır. Bu konuşmalar esnasında veya devamında herhangi bir soru sorma faslı mevcut değildir. Konuşma süresi maksimum her taraf içinde 5 dakikadan oluşmaktadır.

Madde 14: Sunumlar

Sunumlar aşamasında davanın tüm tarafları resmi sunumlarını yaparlar. Bu sunumu yaparken mahkeme heyetine simülasyon başlamadan 2 gün önce gönderdikleri kanıt listesindeki bilgilerden yararlanırlar. Aynı zamanda sunumlarını görsel materyaller ile destekleyebilirler fakat bu görsel materyallerinde kanıt listesinde bulunması gerekir. Sunumlarda kanıt listesindeki verilerin dışına çıkılması kesinlikle mahkeme işleyişine uygun değildir. Sunumlar için taraf başına toplamda 30 dakika süre verilir. Önce davacı tarafın ilk, ikinci ve üçüncü konuşmacıları ile başlanır. Kişi başına 10 dakika konuşma süresi düşmektedir. Davacı taraf sunumlarını tamamladıktan sonra soru sorma faslına geçiş yapılır. Bu tamamlandıktan sonra aynı prosedür davalı taraf içinde uygulanır. Sunumlar genel mahkeme işleyişinde çok önemli bir yer tutarlar çünkü sunumlar yargıçların karar faslında en temel aldıkları kaynaktır. Ayrıca ikinci aşamadaki son sunumda tarafın sadece 1 avukatı konuşur.

Madde 15: Karşı Tarafın ve Yargıçların Sorularının Cevaplandırılması

Karşı Tarafın ve Yargıçların Sorularının Cevaplandırılması aşaması mahkeme için bir diğer çok önemli aşamadır. Sunumlardan ve tanıklardan sonra soru-cevap aşaması bulunmaktadır. Sunumlardaki prosedür şöyle işlemektedir:

Öncelikle davacı taraf sunumunu bitirdikten sonra mahkeme yönetimi karşı tarafa herhangi bir sorularının olup olmadığını sorar eğer varsa ilk o sorular alınır. Soru 1 dakika içinde sorulmalıdır, 3 dakika içerisinde cevaplanmalıdır. Bundan sonra mahkeme yönetimi yargıçlara herhangi bir sorularının olup olmadığını sorar eğer varsa aynı kurallar uygulanır. Davacı tarafa tüm sorular sorulduktan sonra aynı prosedür davalı taraf içinde uygulanır. Bu süreçte kesinlikle ikili iletişim yasaktır sorular önce mahkeme heyetine sesli bir şekilde ibraz edilir. Ardından muhatabına mahkeme yönetimi aracılığıyla soru iletilir. Gelen soruyu cevaplayıp cevaplanamamak sorunun muhatabının kararına bağlıdır.

Madde 16: Müzakere

Mahkemenin müzakere aşaması sadece yargıçların katılımıyla sağlanan bir adımdır. Müzakere esnasında avukatlar duruşma salonundan dışarı çıkarılır. Avukatlar dışarı çıktıktan sonra yargıçlar mahkeme yönetimi moderatörlüğünde mevcut durumu analiz ederler ve görüşlerini paylaşırlar. Müzakerede eğer isterlerse sırayla fikirlerini paylaşırlar isterlerse ise herhangi bir format zorunluluğu olmadan fikirlerini paylaşırlar.

Madde 17: Tanıkların Alınması

Bu aşamada davalı ve davacı taraf haklılıklarını mahkeme divanına kanıtlamak için tanıklardan yararlanırlar. Her iki tarafında taraf başına 2 tanık getirme hakkı vardır. Tanıklar bu süreçteki konuşmalarında kendilerini mahkeme heyetine tanıtır, mağduriyetlerini veyahut anlatmak istediklerini mahkeme heyetiyle paylaşırlar. Tanık başına 5 dakika konuşma süresi tanınmıştır. Her tanık kendi konuşmasını yaptıktan sonra soru-cevap aşamasına geçerler.

Madde 18: Soru-Cevap

Soru-cevap hususunda tanıklar kendilerine tanınan sürede konuşmalarını tamamladıktan sonra öncelikle tanığı getiren taraf eğer isterse kendi tanığına soru sorabilir ardından karşı tarafın eğer varsa soruları alınır en son aşamada ise yargıçların soruları alınır. Ardından bu aşama tarafın 2. tanığına uygulanır. Bundan sonra ise karşı tarafın tanıklarına uygulanır. Soru sorma süresi maksimum 1 dakika soru cevap süresi ise maksimum 3 dakika olarak belirlenmiştir.

Madde 19: Kapanış Konuşması

Kapanış konuşması avukatın kendilerini ve taraflarını mahkeme heyetine açıkladıkları son resmi konuşmadır. Bu konuşma tarafın kendi içinde seçtiğı 1 avukat tarafından yapılır. Kapanış konuşmasında seçilen avukat genel olarak mahkeme sürecinde sunduğı argümanları tekrarlar ve özetler bu şekilde karar aşamasından önce her şey tekrardan gözden geçirilir. Kapanış konuşması için süre 5 dakika olarak belirlenmiştir.

Madde 20: Karar Faslı

Yargıçlar son müzakere esnasında durumu tekrardan inceledikten sonra karar faslına geçerler. Karar faslında mahkeme yönetimi moderatörlüğünde yargıçların tek tek kararları onlara verilecek olan bir zarf aracılığıyla belirlenir. Verilecek olan karar zarfında davayı hangi tarafın kazanacağı veya herhangi bir kazanan olup olmayacağı seçenekleri yer alır. Zarflar tüm yargıçlar huzurunda mahkeme yönetimi aracılığıyla açılır. Seçeneklerden en çok oyu alan seçenek mahkemenin resmi kararı olarak kayıtlara geçer. Mahkemenin kararı kesindir ve değiştirilemez. Ayrıca mahkemenin mutlak otoritesine karşı çıkılamaz.